

Wie gaat dat betalen?

De financiering van cliëntenraden in de Wmcz 2018

De Wmcz 2018 geeft een stevige aanzet voor een sterke, onafhankelijk functionerende cliëntenraad. Voldoende scholing, onafhankelijke ondersteuning en het gemakkelijk kunnen voorleggen van een geschil zijn daarbij onmisbare voorwaarden. De wet benoemt dan ook helder hoe deze voorzieningen en kosten gefinancierd moeten worden. Ook biedt de wet cliëntenraden en zorgaanbieders de ruimte samen een aantal afspraken te maken. Over een vastgesteld budget bijvoorbeeld, en juridische bijstand. Een overzicht.

'Redelijkerwijze'

Allereerst: welke algemene omschrijving hanteert de Wmcz 2018 voor het vergoeden van kosten en voorzieningen? In de wet staat dat de zorginstelling de cliëntenraad 'het gebruik moet toestaan van voorzieningen die de cliëntenraad redelijkerwijs nodig heeft voor de vervulling van zijn werkzaamheden'. Daarnaast dient de instelling kosten te financieren die 'redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de werkzaamheden van de cliëntenraad'. Het gaat dan enerzijds om de kosten van scholing, van onafhankelijke ondersteuning, extern advies en reiskosten. Anderzijds gaat het om kosten rond het voorleggen van geschillen aan de (L) CvV over de toepassing van medezeggenschapsbepalingen en kosten verbonden aan bepaalde rechtsgedingen.

Vergoeding scholing, advies en reiskosten

Als cliëntenraadslid werkt u als vrijwilliger in een professionele omgeving waarin iedereen gebaat is bij goede medezeggenschap. Het deelnemen aan (bij)scholing en deskundigheidsbevordering is voor cliëntenraadsleden daarom nodig om goed hun functie als leden van de raad te kunnen uitoefenen. De scholingskosten komen daarom voor rekening van de zorgaanbieder. Dit geldt ook voor extern advies en reiskosten, voor zover redelijkerwijs noodzakelijk.

Vergoeding onafhankelijke ondersteuning

De cliëntenraad heeft in de Wmcz 2018 instemmingsrecht gekregen bij de selectie en benoeming van zijn onafhankelijke ondersteuner. De zorginstelling betaalt de kosten voor deze onafhankelijke ondersteuning. Dit betekent dat de instelling moet voorzien in de kosten van een ambtelijk secretaris of ondersteuner die *onafhankelijk* functioneert van de instelling. Dit mag ook een medewerker van binnen de organisatie zijn, zolang deze zijn of haar taken maar onafhankelijk uitoefent.

Vergoeding geschillen en rechtsgedingen

Wanneer de cliëntenraad een geschil over de toepassing van medezeggenschapsbepalingen wil voorleggen aan de (L)CvV komen de kosten die hieraan verbonden zijn voor rekening van de zorgaanbieder. Kosten van juridische bijstand voor het voorleggen van een geschil aan de (L)CvV vallen daar echter niet onder, tenzij hier onderling wat anders over is afgesproken. De (L)CvV is immers bedoeld als laagdrempelige commissie waar juist geen bijstand door een advocaat voor nodig is. De wet geeft aan dat cliëntenraad en zorgaanbieder dit wel samen anders kunnen overeenkomen. Ook geschillen over de vraag of de facilitering en bekostiging van de cliëntenraden redelijkerwijs toereikend is voor de taakvervulling, kunnen door de (L)CvV worden beoordeeld. Dit zorgt ervoor dat cliëntenraden over voldoende middelen kunnen beschikken om hun werk goed te doen.

door Judith van Oudheusden

Tip: juridische bijstand voor twee

Een goede optie voor juridische bijstand: spreek bijvoorbeeld af dat als de zorgaanbieder zich juridisch laat bijstaan, de cliëntenraad zich dan op dezelfde wijze mag laten bijstaan op kosten van de zorgaanbieder.

Rechtsgedingen

Een aantal kosten verbonden aan rechtsgedingen komen vanuit de wet voor rekening van de zorginstelling. Het gaat dan om kosten die een cliëntenraad maakt voor het voeren van een rechtsgeding over uitleg van de Wmcz, kosten rond het verzoek om een enquête bij de zorgaanbieder (naar mogelijk wanbeleid) en kosten rond verzoeken aan de Ondernemingskamer om een bevel af te geven tot naleving van een uitspraak van de (L)CvV.

Belangrijk: een cliëntenraad dient de zorgaanbieder vooraf in kennis te stellen van de te maken kosten. Dit geeft de aanbieder de gelegenheid te onderzoeken of deze het geschil met de cliëntenraad misschien op andere manier kan oplossen en zo juridische kosten kan voorkomen.

Overigens dienen zorginstellingen in de twee laatstgenoemde gevallen (een enquêteverzoek en bevel tot naleving) niet alleen de kosten voor het indienen van een verzoek te vergoeden, maar ook eventuele bijkomende kosten. Bijvoorbeeld kosten die de cliëntenraad moet maken om de rechter desgevraagd nader te informeren.

Optie: afspreken budget

In de Wmcz 2018 staat dat cliëntenraad en instellingsbestuur ook samen mogen besluiten om een budget af te spreken voor de kosten van de cliëntenraad. Is er eenmaal een budget afgesproken, dan kan de cliëntenraad dit naar eigen inzicht besteden en hoeft hij geen inzicht te geven in de begroting en de kosten. NB dit budget mag niet eenzijdig door de instelling worden vastgesteld.

Bij een afgesproken budget hoeft de zorginstelling kosten die dat budget te boven gaan alleen te betalen als zij daarmee instemt. Dit is voor u als cliëntenraad dus een belangrijke overweging om wel of niet een budget af te spreken! Uitzondering vormen de kosten voor het voeren van rechtsgedingen, aangezien een budget meestal geen rekening houdt met deze kosten. Wel geldt bij een budget de algemene eis voor kosten van het voeren van rechtsgedingen: namelijk dat de cliëntenraad deze van te voren aan de zorgaanbieder meldt.

Een goed uitgangspunt voor raadswerk

De kosten voor scholing, ondersteuning en het voorleggen van geschillen en rechtsgedingen komen dus grotendeels voor rekening van de zorgaanbieder aan wiens medezeggenschap, beleid en kwaliteit van zorg de cliëntenraad bijdraagt. Dit biedt een goede financiële basis voor het zetten van nieuwe stappen in het raadswerk.

